

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕПОЛ.

РЕДАКЦІЯ І АДРЕСА
Львів, Ринкова вул., 11. пош.
Ковтв. пошт. шифр. 143.422.
Адреса для телеграм:
ДІЛО Львів.
Нав. Редактор: Поддубна
вік 18—11 год. переїздить.
Рубрика не зазначається.

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно в країні 2, 200.000.
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Австрії 1 дол. Франції
Голландії, Бельгії 10 шв. фр.
Італії 10 л. Німеччині 1000.000
С. марок, Швейцарії 5 шв.
фр. Чехословаччині 30 ч.
сл. Румунії 100 лей. Польщі
50 зл. Аустрії 9.000.000
шв. Загальна ціна 2000 шв.

В справі оголошень
звертається до Адмі-
ністрації.
ЦІНА
ОДНОГО ПРИМІРНИКА
200.000 Мп.

Видає: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“

Начальний редактор: Д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Пригадали собі „креси“

Під піврічним володінням Хенос-Паста польська преса промовчувала національні проблеми в теперішніх межах Польщі. Так, немачі їх не було. Преса мовчала, обминала ці справи своєрідним польським собором, а ва те в цім напрямі відносини силами „принимало“ правительством верхославіцького вікта. На „кресах“ державна машина всією своєю увагою звернула на „унификацію“ України та Білорусії. Супроти України правительством Вітос і Гломбінські посуваються до крайних меж:

Сьогодні, коли Гломбінські і Вітос впливають на заслужений відпочинок, мусимо висловити свій спільний признання: найкращий штаб агітаторів не потрафив би серед широким кол української суспільності більше зробити для закріплення її постави у відносинах до Польщі, як це зробила саме ота спілка.

Події на Великій Україні і Вілгоміні свого

викричали в останніх тижнях збентеження в польському таборі. Розвинулися чужі. Про безбезпеку заговорили навіть центральна група вшехпольскері „Газета варшавська“. В статті „За програму в охранный політичній“ звертає увагу на факт організування української та Білоруської республіки в Радянській Союзі, на націоналізаційний курс політики більшовиків, на відомий сьогодні на „кресах“. Це все, пише „Газета варшавська“, тим більше грізне, що більшовизм для селянина на „кресах“ (лапки Ред.) не є тепер так страшний, як в 1919 р., бо дає свободу торговлі та посідання землі; зрештою в більшовизмі єднає тепер свого селянина чинник націоналістичний, так дуже підкреслований більшовиками.

„Газета варшавська“ зазначає: з деяких безпечки не знає собі справи ані польське правительством ані суспільність, хоча необхідність створення державної програми в політиці супроти меншостей є для нас проблемною першорядної ваги“.

Дивно робиться читаючи кінець рідкоз. Бож вшехпольскері мають ясно і певнозначну програму супроти національних „меншостей“. І ця програма являється одинакою, яку Польща менше чи більше послідовно, без огляду на те, хто стояв при кермі, проводила в життя. Ясно і послідовно зясував цю програму в своїх двох останніх брошурах один з вшехпольських лідерів, не давній міністр просвіти — Ст. Грабські, практично вказівки відносно реалізації цієї програми постійно подає в „Слові польським“ один зі стародогалицьких вшехпольських стовпів — ославлений Прушинський.

у школа, а його поставало вже механічно дивовижне змагання до окремого університету. Розочалиши від замишування людського маргону на літературну мову, від викладання в нього слів польських і творення нових, від устанювання правопону, від говорення цією літературною мовою і неможивання польської мови, а скінчивши праю на всій культурі, — все це зробила окрема школа“.

Українців — на даяку Прушинського — вивулава Австрія. Українці — це гелочинний чиний інтелігент. Не буде української школи — не буде й України. А українські селянські маси — це стенографічний матеріал, який Польща повинна асимілювати.

Можна тут говорити про безмежну жахоту, про божевілля, одначе треба сказати: програма єдина і розборюючо цинра.

Отже, коли „Газета варшавська“ заговорила про недоботу програми в „кресивий“ польській політичній групі не зрозуміти. Тим більше, що „Газета варшавська“ робить домір польським рідкозкам каже (боже своїм так паротикала) за те, що вони не використали ситуації після 14 березня 1923 р., коли — тоді серед української суспільності зарисувалася угодова струя, яку можна було коштум дуже невзначний уступок здобути для польської політики“. Сього не зроблено і таким чинном „ми страшили в українській суспільності навіть те слабе опертя, яке мали досі“.

Цю угодову струю нашла „Газета варш.“ в трудовій партії. Очевидно це глибока помилка, що являється наслідком баламуства, яке викликала жинна інтерпретація польської пресою тактичної резолюції трудової партії. Бо на ділі трудовій партії ніяке угодовство й не спилося, бо на ділі Трудова партія в своїх змаганнях не відійшла і не думєє сходити з тих позицій, які зайняв український народ 22. січня 1919 р. Отже „Г. в.“, наскільки ходить про недавнє минуле, є а блуд. Бо відносно теперішнього моменту вона зовсім добре знає собі справу, визначаючи, що серед української суспільності немає тепер ніякого ґрунту для польонофільської орієнтації.

У всякому разі стаття „Газ. варш.“

3. III 1924
K-U-T?!
1314 1-1

нається першою ознакою, що останні події на Великій Україні і становище українського народу по цей бік риської лінії значиніють першодати навіть до вшехпольських теоретичних воєк.
Львівський „Час“ цитуючи згадану статтю „Г. в.“, поприцає спелек „Час“ кілька останніх років — пише „Ч.“ — опирає себе на іміст-діалектиці ішу польську програму в українській справі в замисленню України до торми і замажування українських налісів. А тих, що перестерегають перед короткочерістю цієї політики, відносно як понаці-сучаче Польщі, що роздають польське земля Українцям і Литовцям в імім федералістичних ерпів. Це сторонарство стоило в останній віскаці при кермі і нічого не зробило, щоб чинити жинке тодішнє чинство і нап. меншостями, а вшехпольскері — це більш заостридо. Сьогодні, коли безбезпека росте, вдаряє на тіло, значє не получаючись до відповідальності за те, що діється“.

„Час“ нарікає, що в Польщі закинено федералістичний план (до реалізації — дуже туманний) — при Ред.) підсудний. А між тим, киньас „Час“, федералістичний план зреалізувала Советська Росія і загрожує сьогодні не тільки охранным білоруським і волоським, але й Східній Мало-польське на яку з польської сторони ніхто ніколи федералістичної програми не задумував розтягати“.

Польська преса заговорила. Не виключено, що з польського боку значнуче виринати нові плани збереження „кресів“ за Польщею. Покищо з нашого боку мусимо сконстатувати: польська політична думка не здеє собі справи, що центр українства безповоротно перенісся до Києва; польська політична думка не освідомляє собі, як велику роллю в цім напрямі відіграла політика новоідродженої Польщі на захоплених українських землях.

Супроти новот підписки під прокурарських робіт бо аж на 90% знижені на підписку від цині 25. ц. н. цину одного примірника до
200.000 Мп.
в місячну попередплату до
5.000.000 Мп.

Передплатам, що не вплата, ли ще передплати мусять мати на увазі цю підписку.

„Трибуна“ сумнівається, чи зі смертю Леніна поглиблюється суспільна в комуністичній партії, бо циня комуністична партія викликала б і свою смерть. На кожний випадок втрача Леніна є полегше, на наслідки якої не можна замикати очей. Російські комуністи без Леніна — це дуже сува позва.
„Чехослова Республіка“ думає, що з Леніном змінає думка, яка опанувала комуністичну диктатуру. Коли наслідство, перейняте Ідеями, доторжувалося, то наслідство без Ідеї набути взагалі не зможе істнувати.

„Можливо — каже Бенков“, — цин вплив його смерті на дальшій події в Росії покажется вже в найближчій будучині. Його ініціативність і роллю, яку він одіграв в російській історії, може лише оцінити той історик, що не користується загальною витертими фразами. На всякий випадок завдяки світовому ідеалізму Ленін був найчистішою особою з усіх провідників російської революції“.

„Право Ліду“ звертає увагу, що хоча Ленін вже від довшого часу був втрачений для активної політики, а протє його вплив і дальше без перерви зазначувався у комуністичній партії та правліицю державою. Саме сьогоднішня ситуація Советської Росії вимагає бачи його дальшого проводу і певнодо, який тепер зворот зайде в неї. Автор питається, чи збіг обставин, який каже змирати Ленінові в момент, коли Макдональд стає англійським премером, покаже сучасній Росії новий шлях.

„Народ. Політика“, вважає, що імя Леніна буде записане в російській історії, як імя великого реформатора. Образ сьогоднішньої Росії не є виключно його твором, тільки твором розпучливої ситуації, де прозбає надія, що Росія перебудується у демократичну державу. З Леніном, міркують „Нар. Ліста“, паде найбільший авторитет російської советської уряду, і цієї авторитет паде в момент, коли советський уряд і провід комуністичної партії найбільше потребує його. Мабуть не найдеється ніхто, хто міг би хоч би в частині заступити його.

Ленін помер, кажуть Лідове Листи“, в момент, коли з уваги на внутрішню і зовнішню ситуацію Сов. Росії його кермуюча рука була для неї необхідною. Його смерть

Ленін.

Ч. сына прося про смерть Леніна.

Мабуть немає ні одного часопису в світі, який промовчав би смерть Леніна та певне ні одної політичної газети, що з цього приводу не висловивла своїх міркувань про голю Леніна в історії Сходу Європи й значинію його смерті для дальшньої долі російської революції. Очевидно, що між тою поезією, яка особливу увагу посилає на цінність життям, у першому ряду стять і

сленної чеської преси подалося за „Прагер Пресс“.

„Лідове Новіни“ питають, які наслідки принесє смерть комуністичного диктатора. Лише ви міг бути реакційним революціонером і революціонним опортуністом. Тільки ви стримував рйвову помж Радєком і Камєнєвим. Ви мєєє на маси проста магичний вплив. Ісля його довшої недуги заводні комсарі вже